

Spis treści

Słowo wstępne

Wprowadzenie

Rozdział I:

Elementy idei demokracji, rządów prawa i socjalnej aktywności w myśli starożytnej, średniowiecznej i anglosaskiej

1. Myśl starożytna
2. Myśl średniowieczna
3. Od zwierzchnictwa monarchy do zwierzchnictwa parlamentu i supremacji prawa w Anglii

- 1) Walka o supremację prawa w Anglii
- 2) Idee demokracji, rządów prawa i cele wspólnoty w myśli J. Locke'a
- 3) Dicey'a zasada zwierzchnictwa parlamentu i supremacji prawa

4. Idea supremacji konstytucji w Stanach Zjednoczonych Ameryki

- 1) Kolidzja zasad zwierzchnictwa parlamentu i reprezentacji z rządami prawa
- 2) Demokracja w Konstytucji Stanów Zjednoczonych Ameryki
- 3) Rządy prawa

5. Wolność a identyfikacja społeczeństwa z państwem - wnioski

Rozdział II

Idee państwa demokratycznego, prawnego i socjalnego w Niemczech od końca XVIII do początków XX wieku

1. Uwarunkowania społeczne i polityczne - państwo policyjne
2. Państwo prawne wczesnego liberalizmu

- 1) W.v. Humboldt i I. Kant
- 2) J.Ch.v. Aretin i C.v. Rotteck

3. Państwo prawne jako nowy typ państwa

- 1) C.v. Welcker
- 2) R.v. Mohl

- a) Historyczno-doktrynalna geneza prawnego państwa
- b) Typy państw
- c) Konstytucyjne państwo prawne
- d) Formy państwa a państwo prawne

- 3) H. Ahrens
- 4) J.C. Bluntschli

4. Od materialnego do formalno-instytucjonalnego państwa prawnego

- 1) J.F. Stahl
- 2) O. Bähr
- 3) R. Gneist
- 4) L.v. Stein

5. Przewaga formalno-instytucjonalnego państwa prawnego
6. Próby syntezy idei państwa prawnego
7. Zmierzch idei państwa prawnego i dylematy idei demokracji -
- wnioski

Rozdział III

Zasady państwa demokratycznego, prawnego i socjalnego w Republice Weimarskiej

1. Przedkonstytucyjne rozstrzygnięcia ustrojowe
2. System demokracji mieszanej
3. Zasady państwa demokratycznego, prawnego i socjalnego
komentatorów Konstytucji weimarskiej
4. Idee państwa demokratycznego, prawnego i socjalnego
w myśli prawno-politycznej

- 1) Demokracja
- 2) Państwo prawne
- 3) Idee socjalne

- a) Chrześcijańska myśl socjalna
- b) Socjaldemokratyczna myśl socjalna

Wnioski

Rozdział IV

Ustrojowe wymogi zwycięskich mocarstw wobec odbudowywanej państwowości zachodnioniemieckiej

1. Wola Mocarstw Sprzymierzonych i postulaty niemieckie
2. Polityka ustrojowa mocarstw zachodnich

- 1) Demokracja i rządy prawa
- 2) Początki kształtowania się państwa socjalnego

3. Wnioski

Rozdział V

Partie demokratyczne wobec przyszłego ustroju Niemiec

1. Unia Chrześcijańsko-Demokratyczna i Unia Chrześcijańsko-Społeczna

- 1) Demokracja i państwo prawne
- 2) Chrześcijański socjalizm i antysocjalizm
- 3) Kompromis programu z Ahlen
- 4) Ordoliberalizm i socjalna gospodarka rynkowa
- 5) Socjalna gospodarka rynkowa a demokratyczne państwo prawne

2. Wolna Partia Demokratyczna

- 1) Demokracja i państwo prawne
- 2) Ustrój socjalny i gospodarczy
- 3) Wolni Demokraci a konstytucje krajowe

3. Socjaldemokratyczna Partia Niemiec

- 1) Demokracja i państwo prawne
- 2) Ustrój socjalny i gospodarczy

4. Demokratyczny i chrześcijański socjalizm a neoliberalizm

Rozdział VI

Idee państwa demokratycznego, prawnego i socjalnego w pierwszych konstytucjach krajowych

1. Konstytucja Wirtembergii-Badenii

- 1) Zasada państwa demokratycznego
- 2) Państwo prawne
- 3) Socjalne zadania państwa

2. Konstytucje krajowe Hesji i Bremy

1) Systematyka i system wartości

2) Demokracja

3) Państwo prawne

a) Gwarancje dla praw podstawowych

b) Obowiązek wierności konstytucji

c) Szczególne wymogi wobec sędziów

d) Odpowiedzialność konstytucyjna i kontrola konstytucyjności

e) Trwałość systemu konstytucyjnego

4) Państwo socjalne czy socjalistyczne

a) Socjalne zobowiązania i socjalizacja własności w Konstytucji Hesji

b) Partnerstwo socjalne

c) Prawa socjalne w Hesji

d) Ochrona rodziny i młodzieży

e) Socjalne zobowiązania i socjalizacja własności w Konstytucji Bremy

f) Podstawowe prawa socjalne w Bremie

5) Demokratyczny socjalizm a socjalna gospodarka rynkowa

3. Bawaria

- 1) Konstytucyjny zapis zasad państwa demokratycznego, prawnego i socjalnego
- 2) Zasada państwa demokratycznego

- a) Formy demokracji bezpośredniej i pośredniej
- b) Demokracja neokorporacyjna

- 3) Zasada państwa prawnego

- a) Formalno-instytucjonalne państwo prawne
- b) Materialne państwo prawne
- c) Bezpieczeństwo prawne ustroju konstytucyjnego

- 4) Zasada państwa kultury
- 5) Zasada państwa socjalnego

4. Konstytucja Nadrenii-Palatynatu, Badenii i Wirtembergii-Hohenzollern

- 1) Konstytucja Nadrenii-Palatynatu

- a) Zasada demokracji
- b) Elementy państwa prawnego
- c) Socjalna sprawiedliwość

2) Badenia

3) Wirtembergia-Hohenzollern

5. Wnioski

Rozdział VII

Debata nad konstytucją federalną w Strefowej Radzie
Doradczej

1. Kompromis ustrojowy SPD
2. Ograniczona konstytucja CDU i DP
3. FDP za pełną treściowo konstytucją
4. Idee prawnopaństwowej demokracji partii Centrum

Rozdział VIII

Zasady państwa demokratycznego, prawnego i socjalnego
w projekcie Konwentu Konstytucyjnego

1. Dokumenty frankfurckie i powołanie konwentu
2. Demokracja

- 1) Pojęcie demokracji w projekcie konwentu
- 2) Ograniczenie zasady suwerenności narodu
- 3) Wzmocnienie systemu parlamentarnego
- 4) Senat czy Rada Federalna reprezentacją krajów
- 5) Jedno centrum władzy wykonawczej

3. Państwo prawne

- 1) Wzmocnienie trzeciej władzy
- 2) Prawa podstawowe
- 3) Ponadpozytywny charakter praw podstawowych
- 4) Bezpieczeństwo prawne jednostki i systemu ustrojowego
- 5) Inne elementy państwa prawnego

4. Konstytucyjne podstawy ustrojowych regulacji socjalnych

5. Wnioski

Rozdział IX

Partie polityczne, grupy interesu i mocarstwa okupacyjne wobec prac Rady Parlamentarnej

1. Wnioski partii politycznych w Radzie Parlamentarnej

- 1) Chadecki projekt konstytucji państwa
- 2) Socjaldemokratyczny statut organizacyjny państwa
- 3) Mediacyjna rola FDP

2. Wpływy grup interesu na prace Rady Parlamentarnej

- 1) Związki zawodowe
- 2) Związki prawników i urzędników
- 3) Związki przedsiębiorców i kościoły

3. Ingerencje zachodnich mocarstw okupacyjnych w prace Rady Parlamentarnej

Rozdział X

Zasady państwa demokratycznego, prawnego i socjalnego w pracach Rady Parlamentarnej

1. Forma państwa

- 1) Ograniczona zwierzchność ludu
- 2) Inne ograniczenia demokracji

2. Państwo prawne

- 1) Aspekt formalny a inne zasady
- 2) Wymiar sprawiedliwości

- a) Federalny Trybunał Konstytucyjny a Najwyższy Sąd Federalny
- b) Niezawisłość sędziowska
- c) Odpowiedzialność konstytucyjna sędziów

3) Aspekt materialny państwa prawnego

- a) Naczelne wartości
- b) Zakaz kary śmierci
- c) Prawa podstawowe
- d) Obowiązki podstawowe
- e) Obowiązki władzy

4) Forma i granice zmiany konstytucji

3. Państwo socjalne

- 1) Zasada państwa socjalnego a prawa podstawowe
- 2) Prawo własności
- 3) Socjalizacja własności
- 4) Prawo do koalicji
- 5) Program socjalny dla ustawodawcy

4. Podstawowe relacje zasad państwa demokratycznego, prawnego i socjalnego

Wnioski końcowe
Zusammenfassung
Inhaltsverzeichnis

Bibliografia

Literatura